

Juris Kulakovs.

«Kā teicis Boriss Pasternaks, tad katram talantīgam cilvēkam visu mūžu jāmaksā parāds. Viņš savai tautai, saviem laikabiedriem ir parādā vēl neuzrakstītos darbus. Un jo talantīgāks cilvēks, jo šis parāds ir lielāks.»

Tā, iesākot jaunā dzejnieka Māra Melgalva un jaunā komponista Jura Kulakova autorvakaru, teica Rakstnieku savienības valdes sekretārs Pēteris Zirnis. Un abi jaunie mākslinieki «maksāja», palīdzot vokāli instrumentālajam ansamblim «Pērkons», divas stundas savu parādu pārpildītajai LRAP Kultūras nama zālei. Galvenokārt pārpildītai ar jauniešiem.

Es ar skaudību klausījos Māri Melgalvu un secināju,

Māris Melgalvs.

ka viņš parādu maksā tieši savai paaudzei — tiem, kuriem ir pāri divdesmit. Ar skaudību tādēļ, ka sen (vai tikai ne kopš Imanta Ziedoņa «Sirds dinamīta» laikiem?) mums nav bijis dzejnieka, kurš tik precīzi būtu izjutis jaunatnes spēku un vājumu, tik droši savu paaudzi ielaidis dzejā. Un tikai kopumā (plašākā publikācijā, grāmatā vai ilgākā lasījumā) mēs varam izprast un izdzīvot Māra dzeju. Tā ir kā kolāža, kurā katra uzlieme (dzejolis) izteic, izzīmē un izsāp kādu vaibstu jaunatnes kopportretā. Vecākā gadagājuma lasītājiem un klausītājiem daudz kas Māra dzejā nav pieņemams, tāpat kā jaunajā paaudzē. Bet, ja dzejnieks portretēdams savu

paaudzi, lietoju tikai gaišas krāsas, tad, pirmkārt, šī dzeja būtu melīga, bet, otrkārt, pati jaunatne šo dzeju nepieņemtu (vai nav paradokss — jaunā paaudze, pati reizēm būdama neīsta, vairāk par visu lenīst neīstumu un melīgu gan mākslā, gan vecākajā paaudzē?).

Jā, es saskatu Māra Melgalva dzejā viņa paaudzes kolā-

pēc maksimālisma, kura, kā jau minēju, raksturīga viņa paaudzei. Un tieši savas paaudzes seismogrāfiskajā izjūtā arī meklējama Māra Melgalva atšķirība no citiem jaunajiem dzejniekiem, kuriem ir pāri divdesmit. Vairākums no viņiem cenšas distancēties no saviem vienaudžiem (ne sadzīvē, bet gan dzejā). Un tad nu rodas tāda aizprāta filozofēšana, zvaigžņu apgrābšanās, kurās nav ne miņas no situācija, kādu zemes dvēsele no tām saņem.

Savas paaudzes kolāža

žu. Viens izgriezums, un tas ir šīs paaudzes mazliet sentimentālais jūtīgums, otrs — un tā ir šās paaudzes neuzņēmība, infantilisms, trešs — sakāpināts maksimālisms, nespēja iejusties citu vājbās. Tad vēl sakāpinātā interese par dabas un kultūras pieminekļu aizsardzību un neprasme (nespēja?) pašiem aktīvi iesaistīties šajā kustībā, šķietama mīlestības nolīgšana, bet arī tieksme pēc tās. Tas viss gan tieši, gan netieši dzīvo ir jaunajā paaudzē, ir Māra Melgalva dzejā. Patīkamākais ir tas, ka arī pats Māris pieder pie šīs paaudzes un, lai arī viņa dzejā šād tad parādās pa didaktiskam uzbrācienam, tad tā ir tā pati sakāpinātā tieksme

Un nav nejaušība, ka tieši pēc Māra Melgalva dzejoļiem dziesmas komponējis Juris Kulakovs. Juris ar savu ansambli «Pērkons» pat tieši atsakās no latviešu estrādes dziesmu parasti sarkanajiem tekstiem, bet, ja arī teksts parādās pa banalitātei, tad ansamblis to pašniedz ar ironisku attieksmi. «Pērkonā» muzikālo sniegumu lai vērtē muzikologi. Man tikai gribas piebilst, ka tas nav viens no daudzajiem vokāli instrumentālajiem ansambļiem mūsu republikā, bet gan ansamblis ar savu ievirzi un savu programmu — domāts tieši jaunatnei, tās satraukuma paaudzē. Ar ansambļa dalībniekiem mēs jau esam pazīstami. Tie ir jaunieši, kuri nevar atrast sev mieru bezdarbībā, viņu darbotiesgribu un varēšanu apskaustu ikviens nigrulis, kas zūdās par kaut kādiem

ārējiem apstākļiem, kuri viņam traucējot apliecināt savu talantu. Pašreiz pieklusis vokāli instrumentālais ansamblis «Menuets», un, rau, — Juris Kulakovs, Raimonds Bartaševičs un brāļi Sējāni jau spēlē «Pērkonā». Jānim Lūsēnam acimredzot nepietiek tikai ar darbošanos visā mūsu valstī popularitāti ieguvušajā «Zodiakā». Ieva Akurātere strādā operētē, bet ar to viņai par maz. Bija jaukā bērnu dziesmiņu programma «Televizijā, tagad viņa ir «Pērkonā» soliste. Nevar salīdzināt «Menueta», «Zodiaka», «Pērkonā» muzicēšanas manieri. Acimredzot vieni un tie paši jaunieši, darבודamies tik atšķirīgos ansambļos, bagātinās, apgūst dažādus muzicēšanas stilus. Un vai var salīdzināt to Ievu Akurāteri, kura dzied bērnu dziesmiņas ģitāras pavadījumā, ar to džezroka dziedātāju, kādu mēs redzējam tovakar? Bet varbūt šo talantīgo, cilvēku parādu kārtoģribētāju nemaz nav tik daudz?

Tagad atzišos — kad «Literatūrā un Mākslā» izlasīju, ka kārtējo reizi dzejnieks savā autorvakarā pieaicinājis vokāli instrumentālu ansambli, radzijos uz šo pasākumu mazliet skeptiski. Sak, ja nevar ar savu dzeju vien pulcināt pilnu zāli, tad talkā jāaicina mūziķi. Bet lielākā daļa zālē sēdošo bija arī nākuši klausīties dzeju. Par to liecināja ilgie aplausi pēc Māra Melgalva lasījuma.

ANDRIS BERGMANIS

M. BENDIKA foto